

Datum: 21-01-2021
Betreft: Cascade zienswijze m.b.t. AMvB besluit stikstofreductie en natuurverbetering

Geachte dame/heer,

Cascade is de brancheorganisatie van zand- en grindwinners en het overige oppervlaktedelfstofwinnende bedrijfsleven. Onze brancheorganisatie vertegenwoordigt ca. 90% van de bedrijven die zich bezighouden met de winning van primaire bouwgrondstoffen (zand, grind, zilverzand en klei) in Nederland. Daarnaast houden onze leden zich bezig met de gebiedsontwikkeling van de gebieden waar zij deze bouwgrondstoffen winnen.

Cascade heeft kennisgenomen van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) aangaande het besluit stikstofreductie en natuurverbetering. Cascade ziet in het ter consultatie liggende document nog enkele belangrijke aandachtspunten en reageert daarom middels deze zienswijze op het voorliggende concept.

Het belang van bouwgrondstoffen

Cascade is verheugd te lezen dat in de voorliggende AMvB erkend wordt dat Nederland voor een grote maatschappelijke opgave staat op het gebied van woningbouw. Wonen is tenslotte een basisbehoefte. Reden temeer dat Cascade blij is met de partiële vrijstelling vergunningplicht voor de bouwsector. Om het hoofd te kunnen bieden aan de grote vraag naar woningen hopen we dat uw wetsvoorstel het beoogde effect sorteert, om met name de stilgevallen bouw- en infra activiteiten weer vlot te trekken.

De overheid geeft aan dat er tot 2030 minstens één miljoen woningen bijgebouwd moeten worden. Dit is in lijn met de recente voorspelling van het EIB (Rapport 'De bouw in 2030'). Om deze woningen en de onmisbare bijbehorende infra te realiseren zijn **veel** bouwgrondstoffen nodig.

Uiteraard wordt er, als onderdeel van de circulaire economie, gestreefd naar zoveel mogelijk hergebruik van materialen die vrijkomen uit sloop. Gezien de grote behoefte aan woningen en de wetenschap dat er vele malen meer wordt gebouwd dan gesloopt, is duidelijk dat er, aanvullend aan secundair materiaal (naar schatting voldoende om 20% van de behoefte in te vullen), veel primaire grondstoffen gewonnen moeten worden (80% van de behoefte). Het winnen moet zo lokaal mogelijk gebeuren om grote transportafstanden (en daarmee ongewenst hoge CO2-emissie) te voorkomen. Daarnaast is het onwenselijk om voor zo een belangrijk product te afhankelijk te zijn van het buitenland. Niet voor niets is de (duurzame) winning van bouwgrondstoffen in de NOVI opgenomen als Nationaal belang. Hierdoor is het van cruciaal belang dat er in het (rijks en provinciale) beleid ruimte geboden wordt om deze primaire bouwgrondstoffen lokaal te winnen.

Cascade is dan ook blij met hetgeen dat in het voorliggende document wordt opgemerkt over de reikwijdte van de vrijstelling. M.b.t. de drie categorieën aangaande regeldruk wordt de categorie waar grondstoffenwinning onder valt (categorie 3) als volgt omschreven:

'3. Zeer complexe aanvragen: in deze categorie omvat meer ingrijpende activiteiten zoals grondstofwinning- en gebiedsontwikkeling. De aanvrager besteedt hier zelf circa 120 uur aan en heeft daarnaast nog ongeveer € 50.000 aan externe kosten voor noodzakelijke onderzoeken'. (pg. 19)

Bij projecten in het kader van delfstofwinning die de Cascadeleden uitvoeren gaan grondstofwinning en gebiedsontwikkeling altijd hand in hand.

Verderop in de tekst staat het volgende *'bij alle drie de categorieën de voordelen van de partiële vrijstelling optreden. Hierbij wordt opgemerkt dat het (moeten) aanvragen van een Natura 2000-vergunning afhankelijk is van de structurele gebruiksfase van de activiteit die wordt beoogd met het gebouwde'.* (pg. 20)

Het is lastig te doorgronden wat exact met de laatste zin bedoeld wordt. Over het algemeen moeten projecten in het kader van delfstoffenwinning een N-2000 vergunning aanvragen en wordt uiteraard getoetst op Stikstofdepositie. Regelmatig komt vergunningverlening wegens uitstoot van enige stikstof, ook al is deze tijdelijk van aard, niet rond. Graag verzoekt Cascade om dit te verduidelijken.

Argumentatie partiële vrijstelling voor gehele projecten van winning van grondstoffen

In de Nota van Toelichting wordt uiteengezet waarom de AMvB m.b.t. stikstofreductie van groot belang is, en welke argumenten er gelden om partiële vrijstelling te verlenen aan de bouwsector.

M.b.t. de verantwoording voor de partiële vrijstelling wordt het volgende opgemerkt:

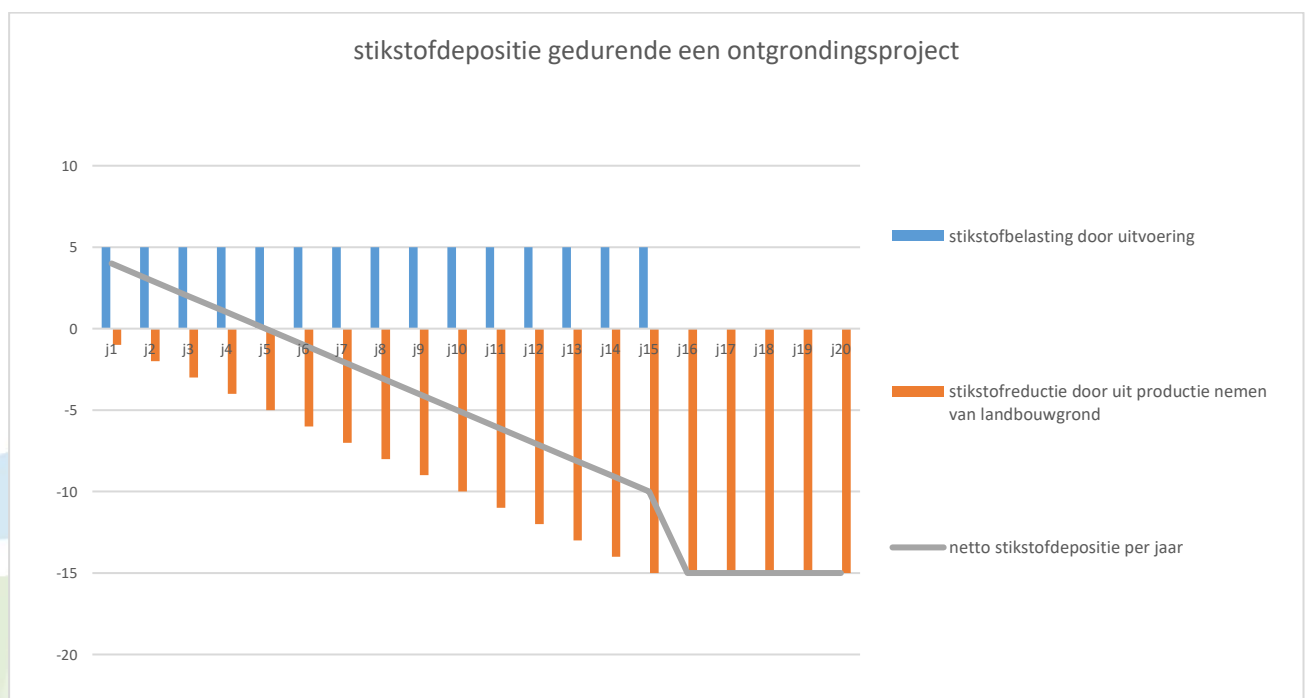
'Het kabinet acht de partiële vrijstelling verdedigbaar gezien de kenmerken van de stikstofemissies die vrijkomen in de bouwfase. Projecten vinden steeds plaats op andere locaties, de emissies zijn slechts tijdelijk van aard, het merendeel van de deposities wordt opgenomen en het totaal van emissies tijdens de bouwfase maakt slechts een klein gedeelte uit van de stikstofdeken'. (pg. 14)

Cascade kan zich goed vinden in deze verantwoording, het onderbouwt extra waarom projecten in het kader van grondstoffenwinning als zand en grind ook onder de vrijstelling horen te vallen. Immers, delfstofwinningsprojecten wisselen steeds van locatie, waardoor ook bij deze projecten de uitstoot slechts van tijdelijke aard is.

Daarnaast is het zeer belangrijk om ook in deze zienswijze te benadrukken dat de winning van de onmisbare bouwgrondstoffen zand en grind gepaard gaat met een enorme netto reductie van stikstof. Op locaties waar winningsprojecten gerealiseerd worden, zijn veelal zwaar bemeste agrarische gebieden (met een hoge stikstofuitstoot) aangekocht. Deze bemesting stopt *volledig* en de gebieden worden *al tijdens* de winning omgezet in veelal waterrijke natuurgebieden.

De eerste jaren na aanvang van een project is enige stikstofuitstoot t.b.v. grondverzet noodzakelijk voorafgaand aan de daadwerkelijke winning (de bovenste lagen moet worden verwijderd, vaak is dit klei die voor dijken of de baksteenindustrie die moet worden afgevoerd. Ook vinden de grotere grondwerkzaamheden ten behoeve van natuurontwikkeling gedurende de eerste jaren plaats). Daarnaast worden in de beginjaren vaak de classificeerinstallaties e.d. gebouwd. Circa 6 jaar na aanvang van het project ontstaat de échte omslag van een netto-negatief naar een netto-positief resultaat: een netto stikstof reductie.

Dit is gevisualiseerd in onderstaand figuur. Het betreft hier gemiddelde waarden.

Reden dat er tóch vaak grote problemen (i.r.t. stikstof) rondom de vergunningverlening voor deze winningsprojecten bestaan, komt doordat er bij de beoordeling van effecten op (beheerplannen van) Natura 2000 gebieden niet over een langere periode dan 6 jaar wordt gekeken (aldus Bij12 en daarmee de provincies), ondanks dat de branche dit diverse malen heeft gevraagd. Deze wijze van enkel op (zeer) korte termijn rekenen, resulteert jammerlijk in het *niet* benutten van grote kansen voor stikstofreductie.

De bovengenoemde stikstofreductie ten gevolge van de winningsprojecten is van blijvende aard en zou ons inziens meer positieve aandacht en waardering mogen krijgen; enerzijds voorziening van onmisbare bouwgrondstoffen voor de Nationale Bouwopgave en anderzijds een grote bijdrage aan de netto stikstofreductie. Als klap op de vuurpijl is uit onderzoek nadrukkelijk gebleken dat winningsprojecten resulteren in een veel grotere biodiversiteitsrijkdom dan vóór de winning het geval is op de betreffende locaties. Cascade verzoekt daarom om ook vergunningaanvragen die resulteren in een grote en blijvende stikstofreductie na de termijn van 6 jaar, zoals bij delfstofwinningsprojecten, positief te beoordelen.

Conclusie

Gezien het belang van de beschikbaarheid van grondstoffen (i.e. delfstofwinning) om de bouwopgave te kunnen uitvoeren, is het van essentieel belang dat er in het beleid ruimte geboden wordt voor lokale winning van primaire grondstoffen. Cascade is dan ook van mening dat, mede gezien het altijd tijdelijke karakter van delfstofwinningsprojecten, de partiële vrijstelling zich moet uitstrekken tot het gehele project van winning van grondstoffen. Daarnaast zorgen delfstofwinningsprojecten op de iets langere termijn voor een enorme netto stikstofreductie door het omvormen van (meestal) zwaar bemeste agrarische gebieden (de bemesting stopt bij aanvang van het project) naar veelal waterrijke natuurgebieden (in principe zeer te vergelijken met de uitkoopregeling van agrariërs die de overheid nu zelf gaat toepassen).

Gezien het feit dat de projecten van Cascadeleden over het algemeen zorgen voor zowel substantiële stikstofreductie alsmede voor (aantoonbare) natuurverbetering (en daarmee geheel invulling geven aan hetgeen wordt nagestreefd met de nu voorliggende AMvB 'stikstofreductie en natuurverbetering'), verzoekt Cascade dat projecten in het kader van grondstoffenwinning in combinatie met gebiedsontwikkeling in het geheel onder de partiële vrijstelling gaan vallen, waarmee de stagnatie ten gevolge van de stikstofproblematiek bij de vergunningverlening opgeheven wordt.

Bij vragen is Cascade uiteraard beschikbaar voor het geven van nadere toelichting.

Hoogachtend,

ir. L.A.C. (Leonie) van der Voort
Directeur Cascade

